

**Босна и Херцеговина
БРЧКО ДИСТРИКТ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Комисија за хартије од
вриједности**

**Bosna i Hercegovina
BRČKO DISTRIKT
BOSNE I HERCEGOVINE
Komisija – Povjerenstvo za papire od
vrijednosti**

Bosne Srebrene 28, 76100 Brčko distrikt Bosne i Hercegovine; telefon: 049/232 540, 232 550, 231 880, telefaks: 049/231 891, e-mail: info@secdbih.org
Босне Сребрене 28, 76100 Брчко-дистрикт Босне и Херцеговине; телефон: 049/232 540, 232 550, 231 880, телефакс: 049/231 891, e-mail: info@secdbih.org

IZVJEŠTAJ O RADU

KOMISIJE ZA PAPIRE OD VRIJEDNOSTI BRČKO DISTRIKTA BIH ZA 2018. GODINU

Brčko, februar 2019. godine

SADRŽAJ

1.	OSNOVNI PODACI O KOMISIJI	3
2.	PRIMARNI PROMET PAPIRA OD VRIJEDNOSTI	7
2.1.	Registar izdavalaca	7
2.2.	Izdavanje papira od vrijednosti.....	8
2.2.1.	Stanje izdatih papira od vrijednosti po vrstama na dan 31.12.2018. godine	9
3.	PREUZIMANJE DIONIČKIH DRUŠTAVA.....	11
4.	REGISTAR PAPIRA OD VRIJEDNOSTI.....	16
4.1.	Raspored registrovanog kapitala i dioničara po uređenim tržištima u BiH	16
4.2.	Registracija kapitala i papira od vrijednosti.....	18
4.3.	Registracija izdavalaca i vlasnika papira od vrijednosti.....	19
4.4.	Registracija izdavanja papira od vrijednosti i preuzimanja dioničkih društava	20
5.	SEKUNDARNI PROMET I PRENOS PAPIRA OD VRIJEDNOSTI	23
6.	NADZOR.....	25
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ	26

1. OSNOVNI PODACI O KOMISIJI

Pravna regulativa. Komisija svoje nadležnosti obavlja u skladu sa zakonima, kojima je regulisana oblast tržišta kapitala i osnivanje i rad dioničkih društava. Pravni okvir definisan je sljedećim zakonima:

- Zakon o papirima od vrijednosti Brčko distrikta BiH („Sl. glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 15/03, 27/04, 42/04, 28/07, 14/12 i 20/17),
- Zakon o preduzećima Brčko distrikta BiH-prečišćen tekst („Sl. glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 49/11),
- Zakon o preuzimanju dioničarskih društava („Sl. glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 31/05, 33/12 i 34/12), i
- Zakon o investicionim fondovima („Sl. glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 30/07 i 18/17).

Nadležnosti Komisije. Komisija je regulatorna institucija s javnim ovlaštenjima. Za svoj rad je odgovorna Skupštini Brčko distrikta BiH. Na osnovu Zakonom propisanog djelokruga i nadležnosti Komisija je ovlaštena:

- donositi propise o provođenju Zakona o papirima od vrijednosti, Zakona o preuzimanju dioničkih društava i Zakona o investicionim fondovima;
- obavljati nadzor nad poslovanjem ovlaštenih učesnika na tržištu kapitala i izdavalaca papira od vrijednosti, društava za upravljanje investicionim fondovima, investicionih fondova, brokerskih društava, brokera, investicijskih savjetnika i institucionalnih ulagača;
- donositi odluke o mjerama za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti;
- izdavati i oduzimati dozvole, odobrenja, saglasnosti, licence i autorizacije u okviru svog djelokruga i nadležnosti;
- podsticati, organizovati i nadgledati mjere za efikasno funkcionisanje tržišta papira od vrijednosti; voditi knjige i registre u skladu s odredbama Zakona iz svog djelokruga i nadležnosti;
- pokretati inicijativu za donošenje zakona i drugih propisa i informisati javnost o načelima po kojima djeluje tržište papira od vrijednosti;
- donositi podzakonske akte radi propisivanja uslova, načina i procedura za jedinstveno obavljanje nadzora unutar svog djelokruga i nadležnosti;
- davati mišljenje o provođenju navedenih zakona i posebnih zakona iz svog djelokruga i nadležnosti na zahtjev stranaka u postupku, ili lica koja dokažu svoj pravni interes;
- izvještavati ostala nadzorna, upravna i pravosudna tijela o svim pitanjima koja se neposredno ili posredno tiču njihove nadležnosti i djelokruga, a koja su povezana sa postupcima koji se vode pred tim tijelima i u vezi su sa postupcima iz djelokruga i nadležnosti Komisije.

Organizacija Komisije. U skladu sa Zakonom o papirima od vrijednosti, Statutom i Organizacionim planom Komisije, Komisija za papire od vrijednosti Brčko distrikta BiH je kao stalno regulatorno tijelo organizaciono sastavljena od Komisije kao kolektivnog organa odlučivanja, Stručne službe i Registra. U Komisiji su u toku izvještajnog perioda bila uposlena dva imenovana lica, dok pozicija trećeg imenovanog lica, Člana Komisije, na mandatni period nije bila popunjena. Obzirom da je imenovanim licima istekao mandat, Gradonačelnik je u skladu sa svojim nadležnostima i članom 53. Zakona o papirima od vrijednosti pokrenuo

proceduru za imenovanje novog saziva Komisije za papire od vrijednosti. U izvještajnom periodu je raspisan konkurs i konkursna Komisija je izvršila odabir kandidata koji je upućen Gradonačelniku na dalje provođenje procedure imenovanja članova Komisije za papire od vrijednosti. Procedura imenovanja od strane Skupštine Brčko distrikta nije do kraja provedena u izvještajnom periodu.

Pored imenovanih lica u Stručnij službi Komisiji su uposlana tri državna službenika. U Stručnoj službi Komisije obavljaju se poslovi vezani za postupak izdavanja papira od vrijednosti, izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu papira od vrijednosti, postupak preuzimanja dioničkih društava, kancelarijske i arhivske poslove, poslove nadzora nad učesnicima, kao i poslove saradnje sa drugim organizacijama i tijelima Brčko distrikta BiH i institucijama Bosne i Hercegovine.

Navedeni poslovi i zadaci su realizovani kroz prijedloge i donošenje odluka, rješenja i drugih dokumenata koje Komisija, kao kolektivni organ, usvaja na svojim sjednicama, kao i ostalih dokumenta koji nisu predmet kolektivnog odlučivanja. Tokom 2018. godine Komisija je zaprimila, obradila i otpremila 2.274 raznih akata. U okviru Registra obavljaju se poslovi registracije i čuvanja podataka o registrovanim papirima od vrijednosti, njihovim vlasnicima i svim transakcijama u pogledu promjena stanja papira od vrijednosti.

Sjednice i registri Komisije. Komisija je u izvještajnom periodu održala 19 redovnih sjednica na kojima je razmatrala 68 tačaka dnevnog reda i 12 radno-konsultativnih sjednica, na kojima je analizirana problematika rješavanja zahtjeva dioničkih društava i primjena odgovarajućih zakonskih odredaba u cilju usaglašavanja načina postupanja u provođenju korporativnih radnji.

U skladu sa nadležnostima definisanim zakonom i planiranim aktivnostima, Komisija je provodila upravni postupak i donosila rješenja po zahtjevima dioničkih društava o odobrenju izdavanja dionica, upisu promjena na kapitalu, odobrenju ponude za preuzimanje, upisu promjena članova uprave i nadzornog odbora dioničkih društava u registru izdavalaca, upisu i brisanju založnog prava na papirima od vrijednosti u Registru, brisanju dioničkih društava iz Registra izdavalaca i zaključke i stavove o otklanjanju nepravilnosti u postupcima provođenja korporativnih radnji.

Vrijednost registrovanih vlasničkih papira od vrijednosti 16 dioničkih društava sa 31.12.2018. godine iznosi 108.834.441,55 KM i u vlasništvu su 4.274 dioničara. Ukupna vrijednost provedenih transakcija u sistemu Registra papira od vrijednosti u 2018. godini iznosi 2.804.938,00 KM.

Normativne aktivnosti. Komisija je u 2018. godini izradila prijedlog nacrta Zakona o preuzimanju dioničkih društava. Gradonačelnik, kao ovlašteni predlagatelj zakona, je uputio Vladi navedeni zakon na razmatranje i usvajanje. Obzirom da nije postojalo opredjeljenje da se problematika koju tretira ovaj zakon razmatra, isti je povučen sa dnevnog reda sjednice Vlade. Na inicijativu Komisije za papire od vrijednosti navedeni prijedlog zakona je ponovo kandidovan za razmatranje i usvajanje u trećem kvartalu 2018. godine. Nakon završene procedure procjene uticaja, smjernice za izradu Zakona su 11.12.2018. godine proslijeđene na odobravanje Vladi Brčko distrikta BiH.

Radi stvaranja normativnih pretpostavki za primjenu usvojenih zakonskih rješenja, donešen je Pravilnik o ovlaštenim učesnicima na uređenom tržištu 02.03.2018. godine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj 10/18).

Komisija je u cilju potpunog normativnog uređenja oblasti o investicionim fondovima i obezbjeđenja uslova za efikasnu primjenu Zakona o investicionim fondovima, izradila 12 Pravilnika. Na 171. sjednici održanoj dana 26.11.2018. godine Komisija je usvojila sljedeće pravilnike:

- Pravilnik o izdavanju dozvole za poslovanje i statusne promjene društva za upravljanje investicionim fondovima;
- Pravilnik o reorganizaciji zatvorenog investicionog fonda;
- Pravilnik o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionog fonda i obračunu neto vrijednosti imovine po udjelu ili dionici investicionog fonda;
- Pravilnik kojim se uređuje postupak, troškovi i rokovi likvidacije investicionih fondova;
- Pravilnik o uslovima i postupku izdavanja dozvole za obavljanje funkcije člana uprave društva za upravljanje investicionim fondovima;
- Pravilnik o izdavanju dozvole za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje investicionim fondovima;
- Pravilnik o poslovanju društva za upravljanje investicionim fondovima;
- Pravilnik o postupku i vrsti poslova koje društvo za upravljanje investicionim fondovima može prenijeti na treće lice ili na drugo društvo za upravljanje investicionim fondovima;
- Pravilnik o udjelima otvorenog investicionog fonda;
- Pravilnik o sadržaju, načinu i rokovima izvještavanja i objavljivanju izvještaja i informacija o radu investicionih fondova, društva za upravljanje investicionim fondovima i banke depozitara;
- Pravilnik o uslovima i postupku za izdavanje dozvole za vršenje funkcije člana nadzornog odbora zatvorenog investicionog fonda s javnom ponudom;
- Pravilnik o adekvatnosti osnovnog kapitala društva za upravljanje investicionim fondovima.

Saradnja sa regulatorima tržišta kapitala u BiH. Predstavnicima komisije, u sklopu saradnje sa drugim regulatornim tijelima u BiH, održavaju redovne sastanke sa predstavnicima Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH i Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske u cilju nesmetanog odvijanja aktivnosti Komisije pri registraciji papira od vrijednosti i uvrštavanja papira od vrijednosti na uređeno tržište, kao i ostalih oblika uspostavljne saradnje.

Saradnja sa Vijećem ministara BiH. Preuzimanjem obaveza utvrđenih Akcionim planom BiH za otklanjanje nedostataka u borbi protiv pranja novca, koji ima za cilj harmonizaciju sistema sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma sa standardima i preporukama Radne grupe za finansijske mjere protiv pranja novca – FATF (Financial Action Task Force) osnovane od strane zemalja G7, BiH se opredijelila da radi na visokom nivou sa FATF-om na otklanjanju nedostataka u ovoj oblasti. U okviru FATF-a djeluju i određene međunarodne organizacije uključujući Međunarodni monetarni fond i Svjetsku banku, tako da FATF teritorijalno djeluje na globalnom nivou. Standardi koje FATF primjenjuje u borbi protiv pranja novca i finansiranja terorizma se zasnivaju na 40 preporuka FATF. Pomenute preporuke su obavezan dio svake EU direktive ili nekog drugog akta Evropske Komisije ili drugog tijela EU. Metodologija rada, kao i aktivnosti koje preuzima MMF i Svjetska banka u pogledu sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma se zasnivaju na navedenim preporukama. U skladu sa Zakonima o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma, Komisija ima obavezu stalne saradnje,

odnosno izvještavanje finansijskog odjeljenja za obavještavanje (FOO) o eventualnim kršenjima propisa o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma od strane učesnika na tržištu.

U realizaciji aktivnosti ispunjavanja uslova Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji, Brčko distrikt BiH zastupa predstavnik Komisije, koji učestvuje u radu Pododbora za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku u okviru Odbora za stabilizaciju i pridruživanje. Nadležnost Pododbora je praćenje napretka u ovoj oblasti u procesu pristupanja Evropskoj uniji.

U aktivnostima davanja odgovora na pitanja iz Upitnika EU, predstavnici Komisije su učestvovali u radu Radnih grupa za Evropske integracije na dopuni i finaliziranju odgovora. Odgovori se odnose na poglavlja Sloboda kretanja kapitala, Pravo privrednih društava i Finansijske usluge. Komisija je kvalitetno odgovorila na 86 pitanja iz Upitnika Evropske unije, i nije bilo potrebe za dopunjavanje već ranije datih odgovora. Nakon urađenih prevoda odgovora na pitanja iz Upitnika EU na engleski jezik, data je saglasnost na jezičku i stručnu ispravnost odgovora iz upitnika.

Saradnja sa ostalim institucijama u BiH i okruženju. U sklopu realizacije aktivnosti sprečavanja manipulacija i zloupotreba na tržištu papira od vrijednosti, Komisija je ostvarila saradnju sa Državnom agencijom za istrage i zaštitu BiH. Isto tako, ostvarena je saradnja i na edukativnom planu sa Finansijsko-obavještajnim odjelom Državne agencije za istrage i zaštitu BiH i Upravom kriminalističke policije Ministarstva za unutrašnje poslove Republike Slovenije.

U cilju povećanja stepena naplate potraživanja po osnovu nenaplaćenih indirektnih i direktnih poreza, rješavani su zahtjevi Uprava za indirektno oporezivanje BiH i Poreske uprave Brčko distrikta BiH za upis založnog prava na dionicama poreskih obveznika i dužnika, kako bi se stvorili uslovi njihove prodaje i naplate radi namirenja poreskih potraživanja.

Na zahtjeve zakonodavnih tijela u BiH, Komisija je utvrđivala postojanje osnova sukoba interesa predstavnika zakonodavne vlasti u entitetima i na nivou BiH, provjerom podataka o vlasništvu na papirima od vrijednosti. Komisija je nakon izvršenih provjera, uputila 554 obavještenja o provjeri podataka o vlasništvu papira od vrijednosti. Takođe je upućeno 434 izvoda o stanju na vlasničkim računima na adrese vlasnika poslije upisa, odnosno registracije i promjena stanja na vlasničkim računima.

Informisanje. U skladu sa zakonom definisanim nadležnostima, Komisija objavljuje pravovremene i vjerodostojne informacije putem svoje internet stranice, u cilju informisanja investitora i šire javnosti. Informisanje investicione i šire javnosti predstavlja jednu od osnovnih pretpostavki za donošenje odluke o investiranju. Zaposleni u Komisiji, neposredno pružaju izdavaocima papira od vrijednosti i vlasnicima dionica i obveznica sve relevantne informacije i uputstva vezana za promjene na kapitalu dioničkih društava, ostvarenje prava po osnovu vlasništva na papirima od vrijednosti, preuzimanje dioničkih društava i druge informacije.

2. PRIMARNI PROMET PAPIRA OD VRIJEDNOSTI

2.1. Registar izdavalaca

Nadležnosti Komisije iz oblasti registrovanja dioničkih društava i njihovog kapitala se odnosi na rješavanje zahtjeva dioničkih društava u vezi sa upisom kapitala dioničkih društava i promjenama u Registru izdavalaca po osnovu povećanja, smanjenja kapitala, pripajanja i spajanja dioničkih društava.

Podaci o dioničkim društvima, kapitalu, nominalnoj vrijednosti dionica na dan 31.12.2018. godine su dati u tabeli broj 1:

Tabela 1: Dionička društva u Registru izdavalaca na dan 31.12.2018. godine

Red.broj	Datum upisa	Naziv izdavaoca	Početna nominalna vrijednost kapitala	Početna nom. vrijed. dionice	Vrijednost kapitala	Nom.vrij dionice
1.	01.06.2004.	Bimal d.d.	14.945.000,00	10	20.720.130,00	10
2.	25.12.2004.	PSC-Babić d.d.	673.400,00	10	3.181.830,00	10
3.	27.12.2004.	Žitopromet d.d.	6.359.090,00	10	4.151.090,55	3,95
4.	27.12.2004.	Galax niskogradnja d.d.	299.430,00	10	1.330.860,00	10
5.	16.05.2005.	Izgradnja d.d.	384.630,00	10	6.683.550,00	10
6.	16.09.2005.	IBD d.d.	1.748.000,00	1.000,00	1.748.000,00	1.000,00
7.	15.11.2005.	Brčko-gas Osiguranje d.d.	2.002.000,00	1.000,00	6.200.000,00	1.000,00
8.	30.12.2005.	Biljana d.d.	560.460,00	10	560.460,00	10
9.	16.03.2006.	Grafam d.d.	1.916.350,00	10	3.586.720,00	10
10.	07.07.2006.	Tesla d.d.	7.721.420,00	10	13.663.940,00	10
11.	15.08.2006.	Novi Bimeks d.d. u stečaju	25.829.000,00	10	35.829.000,00	10
12.	15.08.2006.	Laser d.d.	3.095.910,00	10	3.254.542,20	3,7
13.	26.11.2007.	Uzor d.d.	882.080,00	10	519.508,80	10
14.	01.06.2010.	MB Velma d.d.	842.280,00	10	1.348.300,00	10
15.	09.05.2012.	Tehnograđa d.d.	1.056.510,00	10	1.056.510,00	10
16.	19.12.2013.	Osiguranje Garant d.d.	2.500.000,00	100	5.000.000,00	100
UKUPNO			70.815.560,00		108.834.441,55	

Izvor: Registar izdavalaca

Nominalna vrijednost kapitala upisanog u registar izdavalaca na dan 31.12.2018. godine iznosi 108.834.441,55 KM, odnosi se na 16 dioničkih društava i manja je za 4.404.832,80 KM ili za 3,89% u odnosu na 2017. godinu. Od 16 registrovanih dioničkih društava, 13 društava je nastalo procesom vlasničke transformacije i sukcesivnim osnivanjem, a tri društva su nastala simultanim osnivanjem. U izvještajnom periodu izvršeno je povećanje kapitala kod d.d. Osiguranje Garant Brčko, izdavanjem dionica u vrijednosti od 2.500.000,00 KM i smanjenje kapitala kod dioničkog društva Uzor d.d. Brčko u iznosu od 923.571,20 KM, dok su dva društva, zbog promjene oblika

organizovanja, Hidra Stil d.d. sa 2.955.980,00 KM i Duka&Bosna d.d sa 3.025.281,60 KM kapitala brisana iz Registra izdavalaca papira od vrijednosti.

Na zahtjev dioničkih društava upisane su promjene članova Nadzornog odbora i Uprave u Registar izdavalaca u skladu sa odredbama 206. i 191. Zakona o preduzećima Brčko distrikta BiH.

2.2. Izdavanje papira od vrijednosti

Izdavanje vlasničkih papira od vrijednosti podrazumijeva provođenje postupka promjena na dioničkom kapitalu, koji počinje sa donošenjem odluke o povećanju, odnosno smanjenju kapitala od strane skupštine dioničkog društva u skladu sa Zakonom o papirima od vrijednosti, Pravilnikom o uslovima i postupku izdavanje papira od vrijednosti (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH broj 3/08) i Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja papira od vrijednosti (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH broj 34/08).

Komisija kao regulatorno tijelo odobrava izdavanje. Uz zahtjev za odobrenje izdavanja, izdavalac dostavlja Komisiji odgovarajuću dokumentaciju (odluka, statut, prospekt, ugovor sa nadležnom finansijskom institucijom sa svojstvom depozitara, procjenu ovlaštenog procjenitelja i izvještaj ovlaštenog revizora). Nakon provedenih procedura u postupku povećanja, odnosno smanjenja kapitala, Komisija donosi rješenje o nastaloj promjeni na kapitalu, kao i za druge korporativne radnje, kao što je osnivanje, spajanje i pripajanje. Nakon provedene procedure, promjene na kapitalu se upisuju u registar izdavalaca. U proteklom periodu najveći broj izdavanja papira od vrijednosti je imao karakter zatvorene ponude izdavanjem dionica za poznatog kupca, pri čemu je kupac izdatih dionica bio isključivo većinski dioničar.

Izdavanje papira od vrijednosti u periodu 2014-2018. godine prikazano je u tabeli broj 2 u kojoj su predstavljeni rezultati dinamike korporativnih radnji u dioničkim društvima. Najveći obim izdavanja papira od vrijednosti je ostvaren u 2014. godini, što je rezultat dinamike realizacije investicionih obaveza većinskih dioničara po osnovu ugovora o kupoprodaji državnog kapitala i izdavanja po osnovu novih uloga postojećih dioničara simultano osnovanih društava.

Tabela 2: Izdavanje papira od vrijednosti u periodu 2014-2018. godina

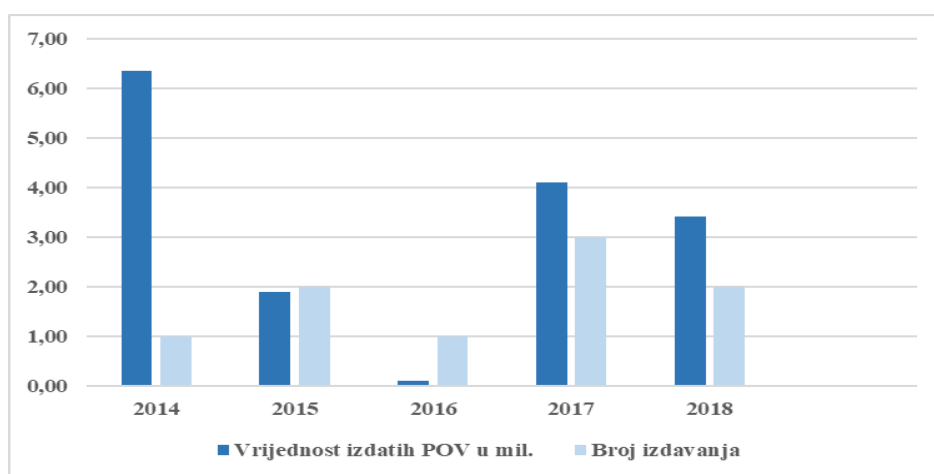
Red. broj	Godina	Broj izdavanja	Vrijednost izdavanja u KM	Indeks	
				It	Vt
1.	2014	1	6.357.999,45	-	-
2.	2015	2	1.903.300,00	29,94	29,94
3.	2016	1	103.300,00	1,62	5,43
4.	2017	3	4.097.054,80	64,44	3966,17
5.	2018	2	3.423.571,20	53,85	83,56
UKUPNO		9	15.885.225,45	-	-

Izvor podataka: Registar izdavalaca

U posmatranom periodu Komisija je odobrila devet izdavanja papira od vrijednosti u ukupnom iznosu od 15.885.225,45 KM. Prosječna vrijednost po izdavanju u periodu od 2014-2018. godine iznosi 1.765.025,05 KM. Najveći primarni promet izdavanja papira od vrijednosti ostvaren je u 2014. godini u vrijednosti od 6.357.999,45 KM.

U strukturi odobrenih izdavanja papira od vrijednosti u posmatranom periodu najveće učešće imaju izdavanja po osnovu povećanja i smanjenja kapitala, odnosno četiri izdavanja u vrijednosti 4.003.300,00,00 KM ili 25,20%, po osnovu povećanja kapitala i četiri izdavanja po osnovu smanjenja kapitala radi pokrića ostvarenih gubitaka u poslovanju u iznosu od 8.988.555,45 KM ili 56,58%. U posmatranom periodu realizovano je jedno izdavanje papira od vrijednosti po osnovu pripajanja dioničkih društava u vrijednosti od 2.893.370,00 KM ili 18,21%.

Grafički prikaz 1: Izdavanje papira od vrijednosti po obimu u periodu 2014-2018. godine

2.2.1. Stanje izdatih papira od vrijednosti po vrstama na dan 31.12.2018. godine

Izdavanje papira od vrijednosti po vrstama obuhvata izdavanje papira od vrijednosti po osnovu osnivanja dioničkih društava, izdavanje u postupku povećanja i smanjenja kapitala i izdavanje po osnovu spajanja i pripajanja dioničkih društava.

Tabela 3: Ukupna vrijednost izdavanja po vrstama na dan 31.12.2018. godine

Red. broj	Vrsta izdavanja	Broj izdavanja	Vrijednost izdavanje u KM	%
1.	Sukcesivno osnivanje dioničkih društava	23	84.171.180,00	40,72
2.	Simultano osnivanje dioničkih društava	3	6.250.000,00	3,02
3.	Novi uloz postojecih dionicara sukcesivno osnovanih dioničkih društava	31	79.460.500,00	38,44
4.	Novi uloz postojecih dionicara simultano osnovanih dioničkih društava	7	7.701.300,00	3,72
5.	Smanjenje kapitala	9	21.726.556,80	10,51
6.	Spajanje i pripajanje dioničkih društava	2	7.418.440,00	3,59
UKUPNO		75	206.727.976,80	100

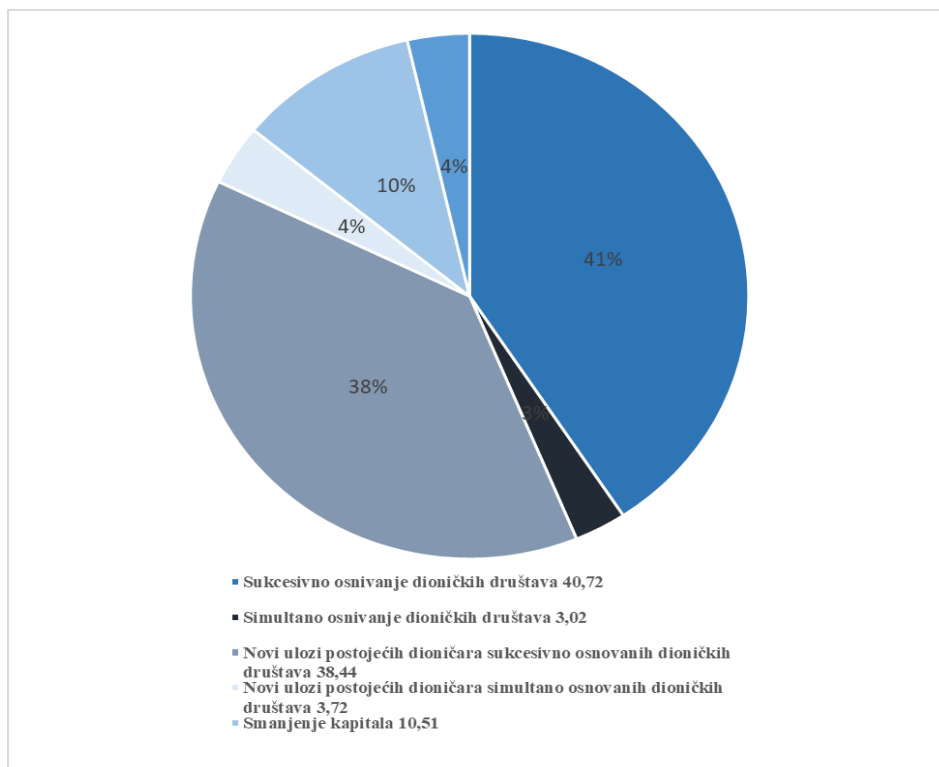
Izvor podataka: Registar izdavalaca

U tabeli broj 3 je prikazan ukupan broj i vrijednost odobrenih izdavanja papira od vrijednosti, kojih je bilo 75, ukupne vrijednosti od 206.727.976,80 KM. Najveći broj izdavanja se odnosi na izdavanje papira od vrijednosti kod sukcesivno osnovanih dioničkih društava u vrijednosti od 84.171.180,00 KM ili 40,72%. Na izdavanje po osnovu investiranja u sukcesivno osnovana dionička društva odnosi se 79.460.500,00 KM ili 38,44%, a na izdavanje po osnovu smanjenja kapitala dioničkih društava 21.726.556,80 KM ili 10,51%.

Osnovna karakteristika izdavanja papira od vrijednosti u dioničkim društvima iz Brčko distrikta BiH jeste njihova orijentisanost prema unaprijed poznatim kupcima, investitorima. Uglavnom su to postojeći većinski dioničari, u procesu vlasničke transformacije preduzeća u dioničko društvo, prilikom koje je već postignuta vlasnička konsolidacija (sukcesivno osnivanje) ili su to njegovi osnivači u slučaju osnivanja novog dioničkog društva, (simultano osnivanje).

Limitirani karakter izdavanja papira od vrijednosti proizilazi iz nastojanja postojećih većinskih dioničara da izbjegnu rizik vlasničkog ulaska drugih investitora u društvo kapitala. Ovakav način izdavanja papira od vrijednosti štiti interese postojećih većinskih dioničara i predstavlja određenu fazu izdavanja dionica u cilju onemogućavanja disperzije kontrolnog paketa dionica na veći broj dioničara, odnosno prije svega predstavlja izdavanje dionica u svrhu obezbjeđenja uslova za potpunu vlasničku konsolidaciju.

Grafički prikaz 2: Izdavanje papira od vrijednosti po vrstama na dan 31.12.2018. godine

3. PREUZIMANJE DIONIČKIH DRUŠTAVA

Preuzimanje dioničarskih društva predstavlja proceduru kojom pravno ili fizičko lice, samostalno ili kroz formu zajedničkog djelovanja stiče kontrolu upravljanja nad dioničkim društvom ili vrši koncentraciju, odnosno konsolidaciju vlasništva nad društvom. Preuzimanjem se mijenja struktura vlasništva koja određuje poziciju većinskog dioničara i ostalih manjinskih dioničara. Većinski dioničari imaju dominantnu poziciju u odlučivanju i upravljanju dioničkim društvima, dok je uloga ostalih manjinskih dioničara zanemarljiva, jer nemaju uticaja na poslovanje dioničkih društava, kao i malu mogućnost da prodaju svoje dionice zbog njihove nelikvidnosti i niskih cijena.

Zakonom o preuzimanju dioničkih društava član 15a. i 15b. omogućeno je ostalim manjinskim dioničarima u društvu da pod jednakim uslovima, koje definiše zakon prodaju svoje dionice i vlasnički izađu iz dioničkog društva. Od 16 dioničkih društava, 13 dioničkih društava je pravni status dioničkog društva steklo kroz proces vlasničke transformacije sukcesivnim osnivanjem, dok su tri dionička društva ovu pravnu formu stekla simultanim osnivanjem.

U društvima nastalim procesom vlasničke transformacije, investitori su samim osnivanjem na navedeni način ostvarili visok stepen koncentracije vlasništva, 67% a 33% predstavlja široku disperziju vlasništva na strani manjinskih dioničara. Početni visok stepen koncentracije je kroz zatvorene postupke izdavanja papira od vrijednosti za poznatog kupca i sekundarni promet, doveo do stvaranja uslova za potpuno preuzimanje dioničkih društava od strane većinskih dioničara.

Ostvarena dinamika vlasničke strukture određena je motivima većinskih dioničara za prelazak praga 95% vlasništva i stvaranje uslova za prinudni otkup dionica od manjinskih vlasnika odnosno dioničara, njihovog istiskivanja iz društva kapitala i promjenu pravnog oblika organizovanja.

Generalni ciljevi preuzimanja, podizanje efikasnosti ukupnog poslovanja kroz realizaciju novih poslovnih i razvojnih ideja i planova, uvođenje novih tehnoloških znanja i obezbjeđenje tehničkih potencijala, nove tržišne filozofije, savremenih modela finansiranja i upravljanja realizovani su u veoma malom obimu i samo kod nekih dioničkih društava, tako da proces preuzimanja predstavlja predhodnu fazu potpune koncentracije vlasništva nad kapitalom.

U skladu sa članom 18. Zakona o preuzimanju, dioničari su sa sticanjem uslova za preuzimanje, objavili ponude za preuzimanje i izvršili konsolidaciju vlasništva u sljedećim dioničkim društvima: Žitopromet d.d. (82,02%), Sloboprom S d.d. (100%), Bimal d.d. (100%), Dona d.d., (100%), Nova trgovina d.d. (100%), Jelen&Staklorad d.d. (100%), Duka&Bosna d.d. (100%) i Hidra Still d.d. (100%).

Korištenje prava prenosa dionica od manjinskih dioničara shodno članu 15a. Zakona o preuzimanju dioničkih društava je ostvareno prilikom preuzimanja sljedećih društava: Sloboprom S d.d., Bimal d.d., Dona d.d., Nova trgovina d.d., Jelen&Staklorad d.d., Duka&Bosna d.d. (100%) i Hidra Still d.d. (100%).

Provođenjem postupka preuzimanja u osam dioničkih društava preuzeto je 1.071.850 dionica od 1.643 dioničara po prosječnoj cijeni po dionici od 5,73 KM, što predstavlja vrijednost kapitala u iznosu od 6.136.976,38 KM.

Tabela 4. Osnovni pokazatelji preuzimanja dioničkih društava

R. Br	Dioničko društvo	Osnovni kapital u KM	Cijena po dionici u KM		Predmet ponude (broj dionica)	Broj prodavaca (dioničari)	Broj preuzetih dionica	Vrijednost u KM
			Nominalna	Tržišna				
1	Žitopromet d.d.	10.509.090,00	10,00	1,60	608.927	9	420.056	672.089,60
2	Sloboprom'S d.d.	15.780.670,00	10,00	8,00	165.644	18	135.691	1.085.528,00
3	Bimal d.d.	20.525.540,00	10,00	11,50	369.454	60	270.115	3.106.322,50
4	Dona d.d.	4.525.070,00	10,00	3,50	19.741	117	19.714	69.093,50
5	Sloboprom'S d.d.	20.305.740,00	10,00	4,10	22.317	233	22.317	91.499,70
6	Nova trgovina d.d.	2.022.180,00	10,00	5,00	6.302	44	6.302	31.510,00
7	Jelen&Staklorad d.d.	3.275.710,00	10,00	5,05	12.140	70	12.140	61.307,00
8	Duka&Bosna d.d.	3.025.281,60	3,30	4,25	92.243	108	92.243	392.032,75
9	Bimal d.d.	20.720.130,00	10,00	8,35 i 8,87	66.233	875	66.233	87.034,83
10	Hidra stil d.d.	2.955.980,00	10,00	1,50	27.039	109	27.039	40.558,50
UKUPNO		103.645.391,60		5,73	1.390.040	1643	1.071.850	6.136.976,38

Izvor podataka: Registar papira od vrijednosti

Preuzimanje dioničkih društava kao proces konsolidacije vlasništva proveden je u 8 dioničkih društava. Ukupan broj preuzetih dionica iznosi 1.071.850 koje su bile u vlasništvu 1.643 dioničara. Ukupna vrijednost preuzetog dioničkog kapitala iznosi 6.136.976,38 KM. Najveća vrijednost preuzetog kapitala od strane većinskih dioničara je izvršena u d.d. Bimal od 935 dioničara u iznosu od 3.193.357,33 KM ili 52,03% od ukupne vrijednosti izvršenih preuzimanja u proteklom periodu. Najmanja vrijednost preuzimanja od strane većinskih dioničara je izvršena u d.d. Nova trgovina od 44 dioničara u iznosu od 31.510,00 KM što predstavlja 5,13% od ukupne vrijednosti izvršenih preuzimanja.

U dosadašnjim postupcima preuzimanja najveća ostvarena cijena po dionici koja je isplaćena dioničarima koji su ponudili svoje dionice na prodaju je 11,50 KM u postupku redovnog preuzimanja kod d.d. Bimal, a u postupku prinudnog preuzimanja kod istog dioničkog društva ostvarena je cijena od 8,87 KM po dionici. Najmanja ostvarena cijena u postupku preuzimanja je kod d.d. Hidra Stil Brčko u iznosu od 1,50 KM po dionici.

Navedeni tabelarni prikaz ukazuje da je najveća cijena preuzimanja po dionici ostvarena kod preuzimanja dioničkih društava Bimal d.d. i Sloboprom S d.d. sa cijenom po dionici kod Bimal d.d. od 11,50 KM i kod Sloboprom S d.d. 8,00 KM po dionici što predstavlja najmanja odstupanja cijene preuzimanja dionica u odnosu na nominalnu cijenu dionica. Prosječna ostvarena cijena po dionici u postupku preuzimanja dioničkih društava iznosi 5,73 KM ili 57,30% nominalne vrijednosti.

Grafički prikaz 3: Broj dionica,preuzeta vrijednost i ostvarena cijena dionica u postupku preuzimanja dioničkih društava

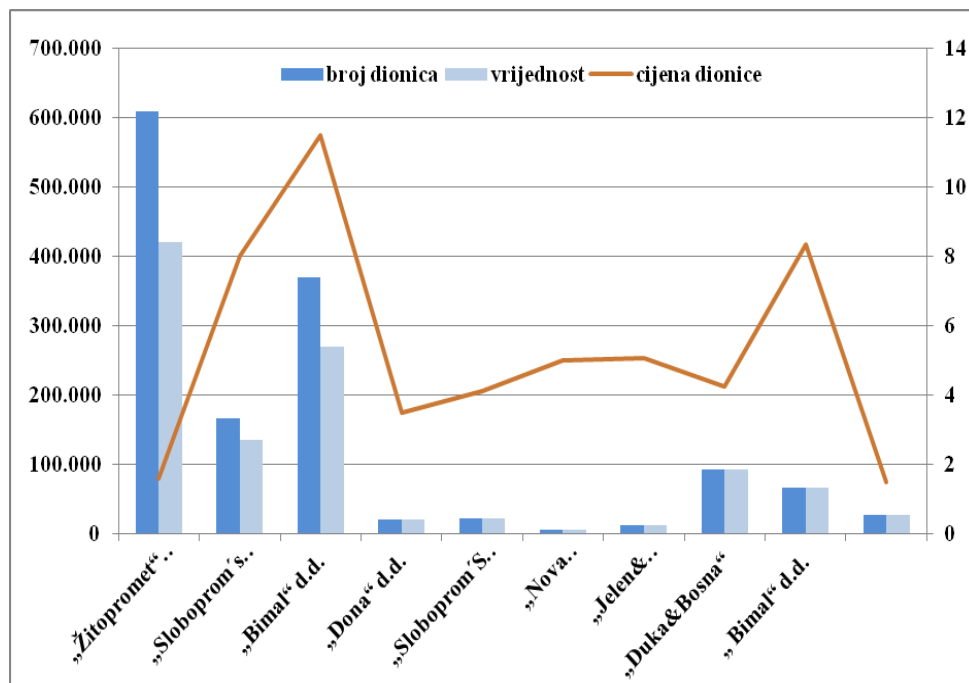

Tabela 5: Preuzimanje dioničkih društava i struktura vlasništva

R. br.	Dioničko društvo	Ponudač/ Sticalac	% nastanak obaveze objavljivanja ponude	% POV prije prinudne	Lica u zajedničkom djelovanju	% POV prije preuzim.	Vlasnička struktura (%)		
							Prije preuzimanja	Preuzeto %	Poslije preuzimanja
1.	Žitopromet d.d.	Seed Oil Holdings GMBH, Wien	28,1904	28,1904	Studen&Co Holding, Wien SCO Studen&Co d.o.o. Ljubljana	7,9561 5,9107	42,05	39,97	82,02
2.	Sloboprom S d.d.	Sloboprom Lončari	89,5034	-	-	89,5034	89,5034	8,60	98,10
3.	Bimal d.d.	Seed Oil Holdings GMBH, Wien	82,1693	-	-	82,1693	82,1693	13,04	95,21
4.	Sloboprom 'S d.d.	Sloboprom d.o.o. Lončari	89,5034	98,5858	-	-	98,5858	1,42	100
5.	Dona d.d.	Sloboprom d.o.o. Lončari		95,6374	-	-	95,6374	4,37	100
6.	Nova trgovina d.d.	Jaćimović d.o.o. Banja Luka		96,883561	-	-	96,883561	3,12	100
7.	Jelen&Staklorad d.d.	Jelen d.o.o. Brčko		96,293934	-	-	96,293934	3,71	100
8.	Duka&Bosna d.d.	Bingo d.o.o. Tuzla		89,9381	-	-	95,7498	4,25	100
9.	Bimal d.d.	Seed Oil Holding GmbH, Wien,	90,8027	90,8027	Studen&Co Holding GmbH, Wien	6,0008	96,81	3,19	100
10.	Hidra Stil d.d.	Huseinbašić Lejla	12,95	13,63	Peštalić Amir Huseinbašić Sead	43,5585 38,9556	96,1488	3,85	100

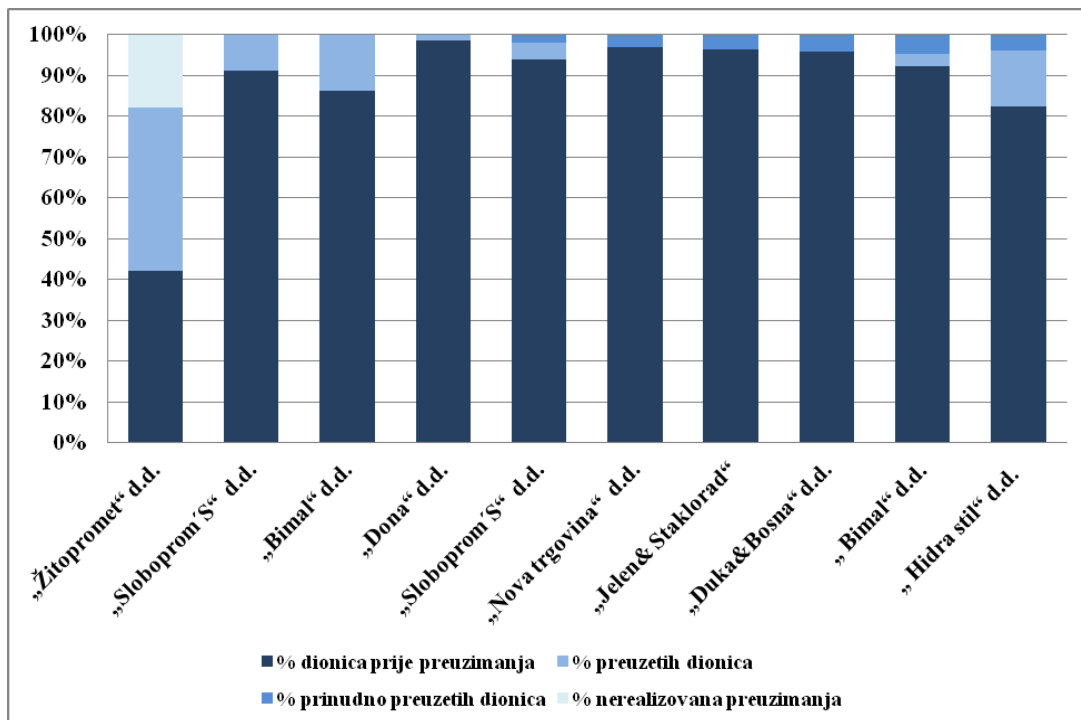
Izvor podataka: Registar papira od vrijednost

U posmatranom periodu Komisija za papire od vrijednosti Brčko distrikta BiH je odobrila 10 ponuda za preuzimanje u 8 dioničkih društava pravnim i fizičkim licima koja su stekla pravo za objavljivanje ponude za preuzimanje. Od objavljenih 10 ponuda za preuzimanje, namjeru korištenja prava prenosa dionica manjinskih dioničara po osnovu člana 15a. Zakona o preuzimanju dioničkih društava, iskazalo je pet samostalnih ponudilaca, Sloboprom d.o.o. Lončari kod preuzimanja Sloboprom S d.d. i Dona d.d., Jaćimović d.o.o. Banja Luka kod preuzimanja Nova trgovina d.d., Jelen d.o.o. Brčko kod preuzimanja Jelen&Staklorad d.d., Bingo d.o.o. Tuzla kod preuzimanja Duka&Bosna d.d..

U dva dionička društva Komisija je odobrila preuzimanje dioničkih društava ponudiocima koji su zajedničkim djelovanjem stekli uslove za preuzimanjem, Seed Oil Holding GMBH, Wien, Studen&Co Holding, Wien i SCO Studen&Co d.o.o. Ljubljana kod preuzimanja Bimal d.d. i Huseinbašić Lejli, Peštalić Amiru i Huseinbašić Seadu, kao fizičkim licima koja su zajednički djelovala kod preuzimanja Hidra Stil d.d.

Najveći procenat prenosa dionica od manjinskih dioničara ostvaren je kod dioničkog društva Dona d.d. Brčko od 4,37%, a najmanji kod dioničkog društva Sloboprom'S d.d. Brčko od 1,42%.

Grafički prikaz 4: Preuzimanje dioničkih društava i struktura vlasništva

4. REGISTAR PAPIRA OD VRIJEDNOSTI

Registar papira od vrijednosti organizovan je u okviru Komisije za papire od vrijednosti Brčko distrikta BiH, u skladu sa članom 68. Zakona o papirima od vrijednosti, sa ciljem obezbjeđenja uslova za trgovanje papirima od vrijednosti dioničkih društava sa područja Brčko distrikta BiH na berzama u Bosni i Hercegovini, kao i ostvarenja prava vlasnika papira od vrijednosti, koja im iz tog vlasništva pripadaju. U Registru papira od vrijednosti se vrši registracija kapitala dioničkih društava, papira od vrijednosti, vlasnika papira od vrijednosti, registracija i prenos papira od vrijednosti, upis promjena podataka o papirima od vrijednosti i vlasnicima papira od vrijednosti, čuvanje podataka o papirima od vrijednosti i njihovim vlasnicima u elektronskom zapisu na računima izdavalaca i računima vlasnika papira od vrijednosti.

Poslovi Registra papira od vrijednosti, u skladu sa zakonom i propisima Komisije za papire od vrijednosti Brčko distrikta BiH su:

- registracija papira od vrijednosti i čuvanje podataka o papirima od vrijednosti i njihovim vlasnicima i svim transakcijama u pogledu prenosa vlasništva ili promjene statusa papira od vrijednosti,
- otvaranje i vođenje računa izdavalaca, otvaranje i vođenje računa vlasnika papira od vrijednosti, izrada izvještaja, izdavanje liste dioničara, izdavanje izvoda i potvrda o stanju i promjenama na računima,
- registracija i čuvanje podataka o papirima od vrijednosti, sticanju vlasništva i drugih prava iz papira od vrijednosti,
- prenos papira od vrijednosti na osnovu zakona, akata suda ili drugog nadležnog organa, nasljeđivanja, ugovora o doživotnom izdržavanju i drugih pravnih poslova u skladu sa važećim propisima,
- upis i brisanje prava trećih lica na papirima od vrijednosti na osnovu zakona, akata suda ili drugog nadležnog organa i pravnog posla,
- upis i brisanje zabrane prava raspolaganja na osnovu zakona, akata suda ili drugog nadležnog organa,
- druga pitanja od značaja za registraciju i prenos papira od vrijednosti kod Registra papira od vrijednosti.

4.1. Raspored registrovanog kapitala i dioničara po uređenim tržištima u BiH

U Registru papira od vrijednosti u elektronskoj formi se vrši registracija, odnosno upis kapitala, registracija dužničkih i vlasničkih papira od vrijednosti, kao i upis svih transakcija po osnovu prenosa vlasništva, primarnog prometa, berzanskog i vanberzanskog prometa, preuzimanja dioničkih društava, nasljeđivanja i druge promjene na vlasničkim računima i papirima od vrijednosti.

Ukupna vrijednost registrovanog kapitala u Registru papira od vrijednosti na dan 31.12.2018. godine iznosi 108.834.441,55 KM. Vrijednost upisanih korporativnih radnji u 2018. godini

iznosi 3.423.571,20 KM, od toga 2.500.000,00 KM po osnovu povećanja kapitala dioničkog društva Osiguranje Garant Brčko i 923.571,20 KM po osnovu smanjenja kapitala dioničkog društva Uzor Brčko.

Tabela 6: Registracija kapitala, papira od vrijednosti i vlasnika na dan 31.12.2018. god.

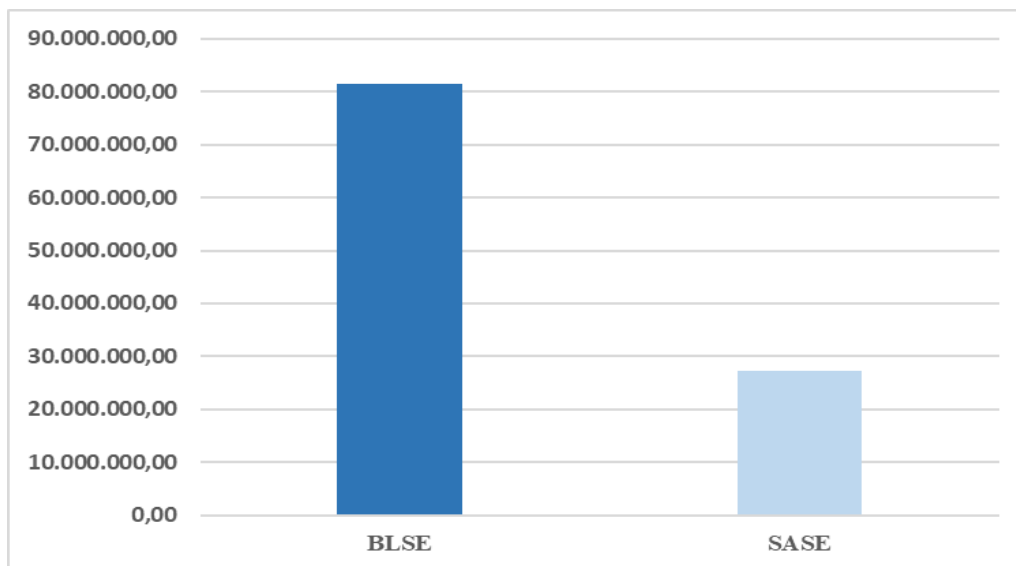
R. broj	Naziv izdavaoca	Vrijednost kapitala u KM	Broj dionica	Nominal. vrijednost dionice	Broj dionič	Uređeno tržište papira od vrijednosti
1.	Bimal d.d.	20.720.130,00	2.072.013	10,00	1	SASE
2.	Žitopromet d.d.	4.151.090,55	1.050.909	3,95	340	BLSE
3.	IBD d.d.	1.748.000,00	1.748	1.000,00	4	SASE
4.	Brčko-gas osiguranje d.d.	6.200.000,00	6.200	1.000,00	2	BLSE
5.	PSC-Babić d.d.	3.181.830,00	318.183	10,00	60	BLSE
6.	Biljana d.d.	560.460,00	56.046	10,00	127	SASE
7.	Izgradnja d.d.	6.683.550,00	668.355	10,00	172	BLSE
8.	Grafam d.d.	3.586.720,00	358.672	10,00	230	BLSE
9.	Tesla d.d.	13.663.940,00	1.366.394	10,00	1.707	BLSE
10.	Novi Bimeks d.d. u stečaju	35.829.000,00	3.582.900	10,00	335	BLSE
11.	Laser d.d.	3.254.542,20	879.606	3,70	406	SASE
12.	Galax niskogradnja d.d.	1.330.860,00	133.086	10,00	164	BLSE
13.	Uzor d.d.	519.508,80	144.308	3,60	299	BLSE
14.	MB Velma d.d.	1.348.300,00	134.830	10,00	327	BLSE
15.	Tehnograđa d.d.	1.056.510,00	105.651	10,00	99	SASE
16.	Osiguranje Garant d.d.	5.000.000,00	50.000	100,00	1	BLSE
UKUPNO		108.834.441,55	10.928.901	-	4.274	-

Izvor podataka: Registar papira od vrijednosti

Prosječna nominalna vrijednost kapitala dioničkih društava na dan 31.12.2018. godine iznosi 6.802.152,60 KM. Najveći broj registrovanih dioničara je u dioničkom društvu Tesla, 1.707 ili 39,94%. Prosječan broj dioničara po dioničkom društvu je 267. Prosječna vrijednost kapitala po dioničaru iznosi 25.464,30 KM. Kapital 11 dioničkih društava nominalne vrijednosti 81.494.799,30 KM, uvršten je na Banjalučku berzu (BLSE), a kapital pet dioničkih društava nominalne vrijednosti 27.339.642,20 KM na Sarajevsku berzu (SASE). Prosječna nominalna vrijednost kapitala dioničkih društava uvrštenih na trgovanje na Banjalučkoj berzi iznosi 7.408.618,10 KM, a za dionička društva na Sarajevskoj berzi 5.467.928,40 KM. Ukupan broj dioničara na Banjalučkoj berzi je 3.637, odnosno prosječno po izdavaocu 331 dioničar, a na Sarajevskoj berzi ukupan broj dioničara je 637, odnosno prosječno po izdavaocu 127 dioničara.

Prosječna vrijednost kapitala po dioničaru na Banjalučkoj berzi iznosi 22.407,10 KM, a na Sarajevskoj berzi 42.919,40 KM po dioničaru.

Grafički prikaz 5: Registracija kapitala po berzama 31.12.2018.(u mil.)

4.2. Registracija kapitala i papira od vrijednosti

Vrijednost registrovanog kapitala dioničkih društava u periodu 2014-2018. godine ima tendenciju smanjenja zbog ostvarenih gubitaka u poslovanju i njihovog pokrića na teret kapitala, kao i promjene oblika organizovanja dioničkih društava u društva sa ograničenom odgovornošću. U 2018. godini vrijednost registrovanog kapitala je smanjena u odnosu na 2017. godinu, tako da je registrovani kapital u 2018. godini manji za 4.404.832,80 KM ili za 3,89% u odnosu na 2017. godinu.

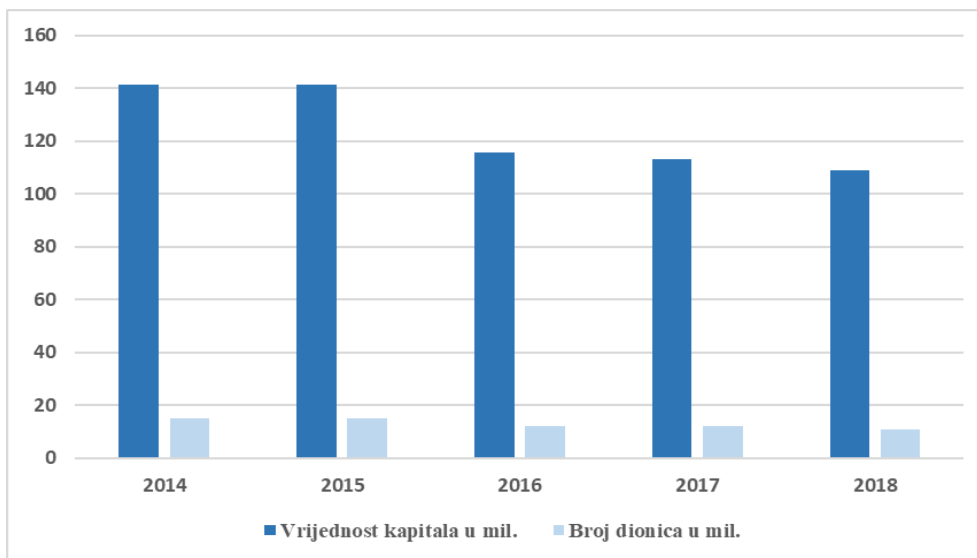
Tabela 7: Registracija kapitala i papira od vrijednosti u periodu 2014-2018. godine

Red. broj	Godina	Vrijednost kapitala	Broj dionica	Indeks vrijednost kapitala	
				It	Vt
1.	2014	141.504.069,15	14.921.862	-	-
2.	2015	141.400.769,15	14.920.829	97,35	97,35
3.	2016.	115.706.409,15	12.342.096	81,77	81,83
4.	2017.	113.239.274,35	12.116.251	80,02	97,87
5.	2018.	108.834.441,55	10.928.901	76,91	96,11

Izvor podataka: Registar papira od vrijednosti

Pokazatelji registracije kapitala i papira od vrijednosti u posmatranom periodu ukazuju da je najveća prosječna nominalna vrijednost dionice u 2018. godini 9,96 KM, a najmanja u 2017. godini 9,35 KM, što predstavlja povećanje prosječne nominalne vrijednosti dionice od 0,61 KM ili za 6,52%. Povećanje prosječne nominalne vrijednosti dionice rezultat je provedenih korporativnih radnji, vezanih za povećanje kapitala, transformaciju odnosno promjenu oblika organizovanja iz dioničkog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću.

Grafički prikaz 6: Registracija kapitala i papira od vrijednosti u periodu 2014-2018.

4.3. Registracija izdavalaca i vlasnika papira od vrijednosti

Registrovana dionička društva i vlasnici kapitala, odnosno dioničari u periodu 2014-2018. godine odražavaju dinamiku provodjenja korporativnih radnji dioničkih društava i dinamiku sukcesivnog i simultanog osnivanja dioničkih društava.

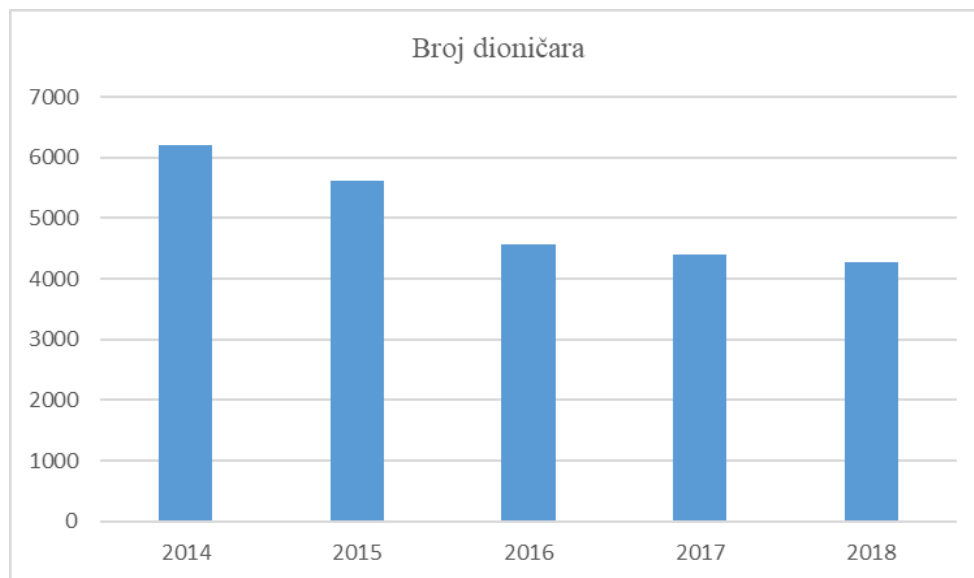
Tabela 8: Registracija izdavalaca i vlasnika papira od vrijednosti u periodu 2014-2018. godine

Red. broj	Godina registracije	Broj dioničkih društava	Broj dioničara	Indeks Broj dioničara	
				It	Vt
1.	2014	24	6.194	-	-
2.	2015	24	5.623	90,78	90,78
3.	2016	20	4.557	73,57	81,04
4.	2017	18	4.390	70,87	96,33
5.	2018	16	4.274	69,00	97,36

Izvor podataka: Registar papira od vrijednosti

U posmatranom periodu broj izdavalaca se kretao između 24 i 16, a broj vlasnika od 6.194 do 4.274. Najveći broj registrovanih vlasnika papira od vrijednosti bio je u 2014. godini 6.194, a najmanji u 2018. godini 4.274 vlasnika. Prosječan broj dioničkih društava u posmatranom periodu je 20, a prosječan broj dioničara 5.008. Prosječan broj vlasnika po dioničkom društvu bio je najveći u 2018. godini 267, a najmanji u 2016. godini 228. U 2018. godini je zabilježeno najveće smanjenje broja vlasnika papira od vrijednosti u odnosu na baznu 2014. godinu za 1.920 ili za 31%. Smanjenje broja vlasnika je posljedica vlasničke koncentracije putem primjene instituta prinudne prodaje (Zakon o preuzimanju dioničarskih društava, („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 31/05, 33/12 i 34/12) i promjene oblika organizovanja iz dioničkog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću (Zakon o preduzećima Brčko distrikta BiH-prečišćen tekst, „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 49/11).

Grafički prikaz 7: Registracija dioničara u periodu 2014-2018. godine

4.4. Registracija izdavanja papira od vrijednosti i preuzimanja dioničkih društava

U Registru papira od vrijednosti u 2018. godini upisano je 16 dioničkih društava, odnosno registrovano je 16 računava izdavalaca, 7.378 računava vlasnika i 10.928.901 dionica. Izvršen je upis izdavanja papira od vrijednosti, odnosno povećanje kapitala dioničkog društva Osiguranje Garant d.d. u količini od 25.000 dionica, nominalne vrijednosti izdatih papira od vrijednosti 2.500.000,00 KM.

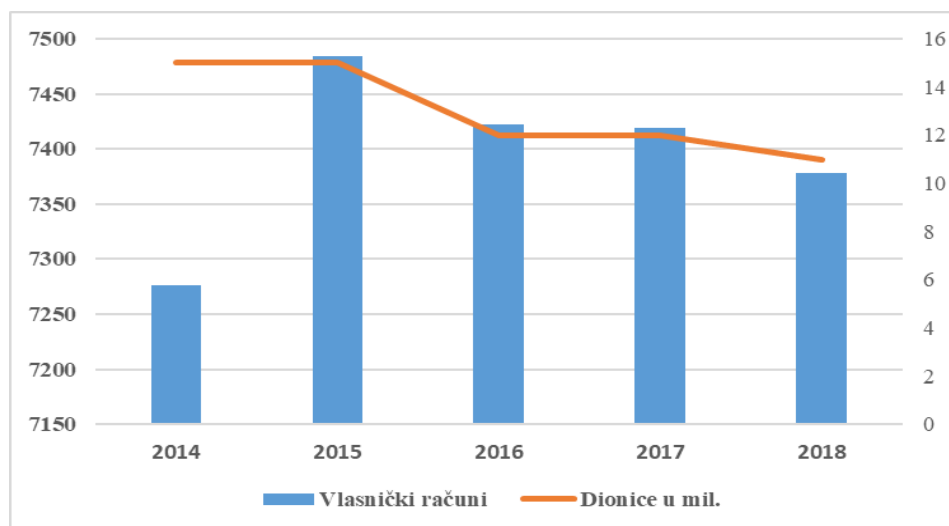
Tabela 9: Pregled broja papira od vrijednosti, otvorenih računa i korporativnih radnji u periodu 2014-2018.

Red. broj	Opis	2014	2015	2016	2017	2018
1	Izdavaoci	24	24	20	18	16
2	Vlasnički računi	7.276	7.484	7.422	7.419	7.378
3	Dionice	14.921.862	14.929.829	12.342.096	12.116.251	10.928.901
4	Obveznice	15.854.383	4.801.433	0	0	0
5	Broj izdatih novih POV	-	9.000	1.033	294.337	25.000
8	Nominalna vrijednost novih POV	-	900.000,00	103.300,00	3.393.370,00	2.500.000

Izvor: Registar papira od vrijednosti

U periodu 2014-2018. godine broj registrovanih dionica pokazuje tendenciju smanjenja, što je posljedica konsolidacije vlasništva i promjene pravne forme organizovanja. U prethodnom periodu najveći obim izdatih papira od vrijednosti je ostvaren u 2014. godini kada je izdato 294.337 papira od vrijednosti u nominalnom iznosu od 3.393.370,00 KM, a najmanji u 2016. godini odnosno 1.033 papira od vrijednosti, nominalne vrijednosti 103.300,00 KM. U 2018. godini broj izdatih novih papira od vrijednosti je 25.000 nominalne vrijednosti 2.500.000,00 KM.

Grafički prikaz 8: Registrovani vlasnički računi i papiri od vrijednosti u periodu 2014-2018.

U tabeli broj 10 prikazane su provedene i registrovane ponude za preuzimanje sa 31.12.2018. godine.

Tabela 10: Pregled provedenih i registrovanih ponuda za preuzimanje u Registru papira od vrijednosti na dan 31.12.2018.

R. br.	Dioničko društvo	Ponudilac	Vrijednost u KM	Redovno			Prinudno			
				Dost. proc.	Cijena u KM	Broj dionič.	Vrijednost preuzetih dionica u KM	Dos. proc.	Cijena u KM	Broj dionič.
1.	Sloboprom'S d.d.	Sloboprom d.o.o. Lončari	1.085.528,00	98	8,00	18	-	-	-	-
2.	Bimal d.d.	Seed Oil Holdings GmbH, Wien	3.106.322,50	95	11,50	60	-	-	-	-
3.	Žitopromet d.d.	Seed Oil Holdings i Studen&CO Holding, Wien	672.089,60	82	1,60	9	-	-	-	-
4.	Sloboprom'S d.d.	Sloboprom d.o.o. Lončari	1.197,00	98,60	4,10	1	90.302,50	100	4,10	232
5.	Dona d.d	Sloboprom d.o.o. Lončari	0	96	3,50	0	69.093,50	100	3,50	117
6.	Nova trgovina d.d.	Jaćimović d.o.o. Brčko	18.560,00	97	5,00	9	12.950,00	100	5,00	35
7.	Jelen Staklorad d.d.	Jelen d.o.o. Brčko	0	96	5,05	0	61.307,00	100	5,05	70
8.	Duka&Bosna d.d.	Bingo d.o.o. Tuzla	226.435,75	96	4,25	25	165.597,00	100	4,25	83
9.	Bimal d.d.	Seed Oil Holdings i Studen&CO Holding, Wien	7.256,15	97	8,35	11	579.778,68	100	8,87	864
10	Hidra Stil d.d.	Lejla Huseinbašić, Sead Huseinbašić i Amir Peštalić	23.482,50	96	1,50	44	17.076,00	100	1,50	68
UKUPNO:			5.140.871,50			177	996.104,68			1469

5. SEKUNDARNI PROMET I PRENOS PAPIRA OD VRIJEDNOSTI

Ukupna vrijednost prometa i prenosa papira od vrijednosti u 2018. godini iznosi 2.804.938,00 KM, što u odnosu na prethodnu 2017. godinu predstavlja smanjenje od 653.696,00 KM ili za 18,90 %. U strukturi ukupno ostvarenog prometa najveći dio se odnosi na izdavanje novih dionica u vrijednosti od 2.500.000,00 KM Osiguranje Garant d.d. ili 89,13 %.

Tabela 11: Promet i prenos papira od vrijednosti u periodu 2014-2018. godine

Red. broj	Opis	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
1.	Dionice	14.487,00	3.368.076,00	69.763,00	55.414,00	19.630,00
2.	Vanberzanski promet	3.439,00	1.332,00	-	-	-
3.	Izdavanje dionica i obveznica	1.637.984,00	1.954.285,00	585.880,00	3.393.370,00	2.500.000,00
4.	Preuzimanje dioničkih društava	-	61.307,00	813.470,00	-	270.390,00
5.	Nasljeđivanje i prenos po odluci suda	2.304.532,00	237.237,00	16.412,00	9.850,00	12.900,00
UKUPNO		3.960.442,00	5.622.237,00	1.485.525,00	3.458.634,00	2.804.938,00

Izvor podataka: SASE, BLSE i Registar

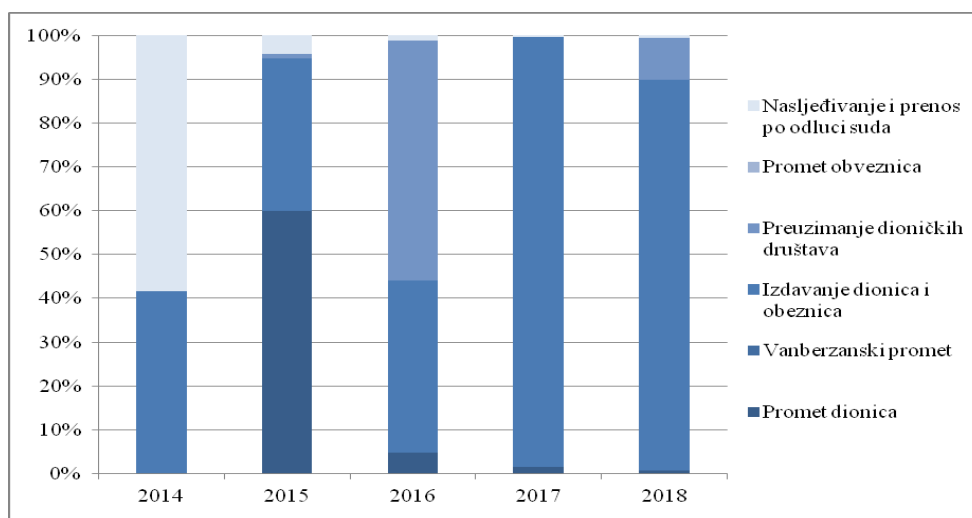
Obim realizovanih transakcija determinisan je vlasničkom strukturom dioničkih društava u kojoj dominantno mjesto zauzima mali broj većinskih dioničara, koji raspolažu kontrolnim paketom dionica, uz nastojanje njegovog daljnjeg uvećavanja, što neposredno utiče na poziciju manjinskih dioničara i likvidnost dionica sa kojima raspolažu. Disperzija vlasništva nad kapitalom na mali broj većinskih dioničara i veliki broj manjinskih dioničara reducira obim ponude vrijednosnih papira, cijenu, likvidnost i atraktivnost za potencijalne kupce. Kvalitet dionica koji se formira na osnovu postojećih vlasničkih relacija direktno usmjerava manjinske dioničare da raspoložive dionice ponude na prodaju samo većinskim dioničarima kao jedinim kupcima, jer drugi potencijalni kupci nemaju interes za njihovu kupovinu.

Predmet ponude papira od vrijednosti objektivno predstavlja samo manjinski paket dionica, dok većinski, odnosno kontrolni paket dionica, nije predmet ponude zbog namjere njihovih vlasnika da provedu potpunu koncentraciju vlasništva u dioničkim društvima. Način odlučivanja i upravljanja dioničkim društvima direktno određuje poziciju manjinskih dioničara i kvalitet manjinskog paketa dionica, koji nije interesantan potencijalnim eksternim investitorima i realno ostaje na raspolaganju za prodaju većinskom vlasniku. Većinski dioničari koncentraciju vlasništva provode na nekoliko načina prenosa papira od vrijednosti, odnosno kroz transformaciju vlasništva, izdavanje dionica za unaprijed poznatog kupca, kupoprodaju dionica na sekundarnom tržištu i kroz provođenje postupaka preuzimanja dioničkih društava.

Navedeni faktori ponude i tražnje dionica su ograničavajuće uticali na obim ostvarenih transakcija. Pokazatelji ostvarenih rezultata poslovanja dioničkih društava, njihovog finansijskog

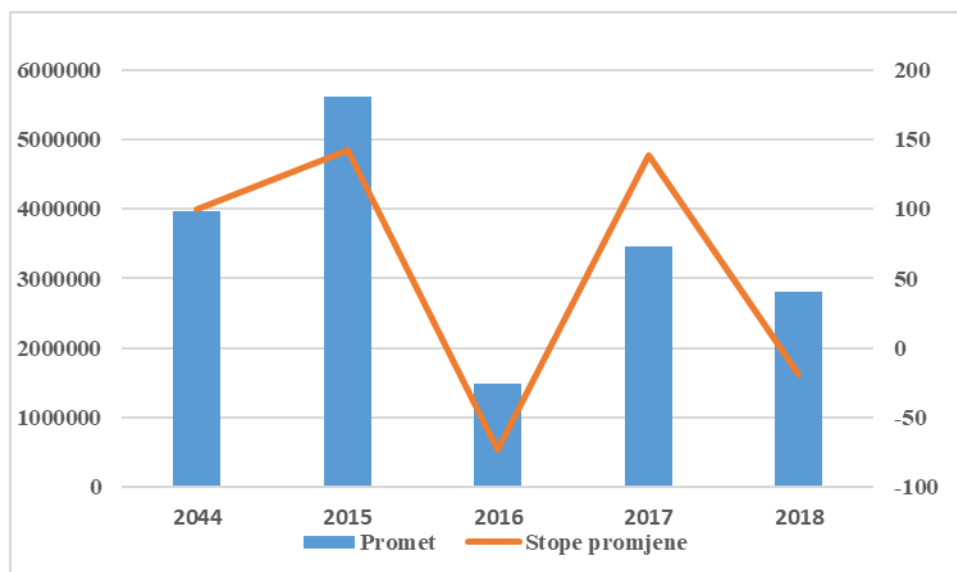
stanja, stanja kapitala i zaduženosti, kao i nedostatak jasno definisanih dugoročnih razvojnih opredjeljenja, zatim nedostatak savremenih metoda tržišnog poslovanja i OECD principa korporativnog upravljanja, neposredno utiču na likvidnost dionica i portfolio investicije u dionička društva.

Grafički prikaz 9: Promet i prenos papira od vrijednosti po segmentima u periodu 2014-2018. godine

Promet i prenos papira od vrijednosti u periodu 2014-2018. godine karakteriše naizmjenično kretanje. U 2015. godini u odnosu na 2014. zabilježen je rast od 41,97%. Do pada je došlo u 2016. godini za 73,59% u odnosu na 2015. godinu. Rast je zabilježen u 2017 od 132% u odnosu na predhodnu godinu a u 2018. godini došlo je do pada za 18,92% u odnosu na 2017. Najveći promet i prenos ostvaren je u 2015. godini u iznosu od 5.622.237,00 KM.

Grafički prikaz 10: Promet i prenos papira od vrijednosti i stope promjene

6. NADZOR

Komisija je u izvještajnom periodu, u skladu s Pravilnikom o vršenju nadzora emisije, prometa i učesnika u emisiji i prometu papira od vrijednosti („Sl. glasnik Brčko distrikta BiH“ broj 9/06) izvršila kontrolu dostavljenih akata od strane emitentata u vezi sa izdavanjem papira od vrijednosti, prometom i učesnicima u prometu papira od vrijednosti, kao i kontrolu obavještavanja vlasnika papira od vrijednosti i javnosti.

Redovan nadzor prometa papira od vrijednosti dioničkih društava registrovanih u Brčko distriktu BiH, Komisija vrši shodno članu 9. Pravilnika, a vanredan kada postoje osnove sumnje koje upućuju na moguće kršenje zakona i propisa Komisije. Komisija obavlja redovan nadzor ostvarenog prometa dionica na berzanskim tržištima Sarajevske i Banjalučke berze (SASE i BLSE). U izvještajnom periodu izvršen je nadzor izdavanja papira od vrijednosti kod d.d. Osiguranje Garant Brčko u vrijednosti od 2.500.000,00 KM i nadzor smanjenja kapitala kod Uzor d.d. Brčko u iznosu od 923.571,20 KM. Tokom 2018. godine izvršeno je preuzimanje dioničkog društva Hidra stil d.d.. Komisija je izvršila nadzor postupka preuzimanja. Predmet nadzora je bila i promjena oblika organizovanja Hidra Stil d.d. i Duka&Bosna d.d. kao i nadzor nad promjenama upravljačkih struktura članova Nadzornog odbora i Uprave u Registru izdavalaca.

Pravilnikom o sadržaju, načinu i standardima objavljivanja finansijskih izvještaja i drugih informacija o poslovanju dioničkih društava (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH broj: 19/05), regulisana je kontrola načina, roka i potpunosti obavještavanja od strane vlasnika ili sticatelja papira od vrijednosti i objavljivanje svih drugih događaja koji bitno utiču na finansijsko poslovanje dioničkih društava.

Aktivnost kontrole dostavljanja finansijskih izvještaja je provedena kontinuirano tokom godine, odnosno u prvoj polovini godine za dostavljene finansijske izvještaje iz prethodne 2017. godine i tokom trećeg kvartala za dostavljene polugodišnje izvještaje za tekuću godinu, kao i kontrolu njihovog objavljivanja na internet stranicama berzi na kojima se trguje tim papirima od vrijednosti. Na web stranici Komisije i web stranicama berzi su objavljeni svi dostavljeni godišnji i polugodišnji finansijski izvještaji dioničkih društava. Dioničkim društvima koja nisu dostavila finansijske izvještaje, Komisija je uputila urgenciju za dostavljanje finansijskih izvještaja.

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ

Finansiranje Komisije za papire od vrijednosti Brčko distrikta BiH vrši se iz budžeta Brčko distrikta BiH shodno članu 64. Zakona o papirima od vrijednosti. Utrošena i planirana finansijska sredstva u 2018. godini i ostvarena u 2017. godini, prikazana su u sljedećoj tabeli:

Tabela broj 12: Pregled realizacije budžetskih sredstava

Ek. kod	Naziv	Ostvareno u 2017. god.	Planirano u 2018. god.	Ostvareno u 2018. god.	Indeks (5 : 3)	Indeks (5 : 4)
1	2	3	4	5	6	7
611100	Bruto plate i naknade	193.308,74	198.707,28	194.770,09	100,75	98,08
611200	Naknade troškova zaposlenih i skup.zastup.	-	12.383,00	0,00	0,00	0,00
612100	Doprinosi poslodavca	7.486,03	7.514,00	7.514,65	100,38	100,00
613100	Putni troškovi	4.846,60	7.484,00	5.760,04	118,85	79,96
613200	Izdaci za el. energiju	7.721,72	9.600,00	8.066,61	104,47	84,03
613300	Izdaci za komunalne usluge	9.153,40	10.380,00	8.978,87	98,09	86,50
613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	1.486,36	2.050,00	1.407,34	94,68	68,65
613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	826,50	1.000,00	548,94	66,42	54,89
613700	Izdaci za tekuće održavanje	1.540,00	1.400,00	308,44	20,03	22,03
613800	Izdaci osiguranja i bankarskih usluga	387,15	750,00	547,80	141,50	73,04
613900	Ugovorene usluge	34.494,63	33.760,00	30.852,61	89,44	91,39
	UKUPNO RASHODI I TEKUĆI IZDACI	261.300,63	285.028,28	258.755,39	99,02	90,78
821300	Nabavka opreme	1.801,80	4.000,00	3.580,20	198,70	89,50

Ostvareni rashodi u 2018. godini u iznosu od 258.755,39 KM su manji u odnosu na planirane za 26.272,89 KM ili za 9,22%. Postupak izbora i imenovanja novog saziva Komisije nije završen u izvještajnom periodu, tako da planirana sredstva koja se odnose na plate člana Komisije u iznosu od 12.383,00 KM nisu utrošena za navedenu namjenu. Planirana sredstva za ugovorene usluge za održavanje sistema registracije papira od vrijednosti su utrošena u iznosu od 30.852,61 KM ili 91,39%. Nabavka stalnih sredstava realizovana je u iznosu od 3.580,20 KM što je 89,50% od planiranih. Iz predhodne tabele je vidljivo da je Komisija za 2018. godinu po svim budžetskim

pozicijama realno planirala i trošila budžetska sredstva, odnosno, bez navedenih sredstava nerealizovanih plata za člana Komisije, ostvarila realizaciju budžeta u iznosu od 96,30%.

Izveštaj o radu Komisije za 2018. godinu je razmatran i usvojen na 1. sjednici Komisije za papire od vrijednosti Brčko distrikta BiH, održanoj 12.02.2019. godine.

Broj: 05-15.01- 50 /19

Datum: 12.02.2019. god.

Predsjednik

Mirsad Bešliagić, MA